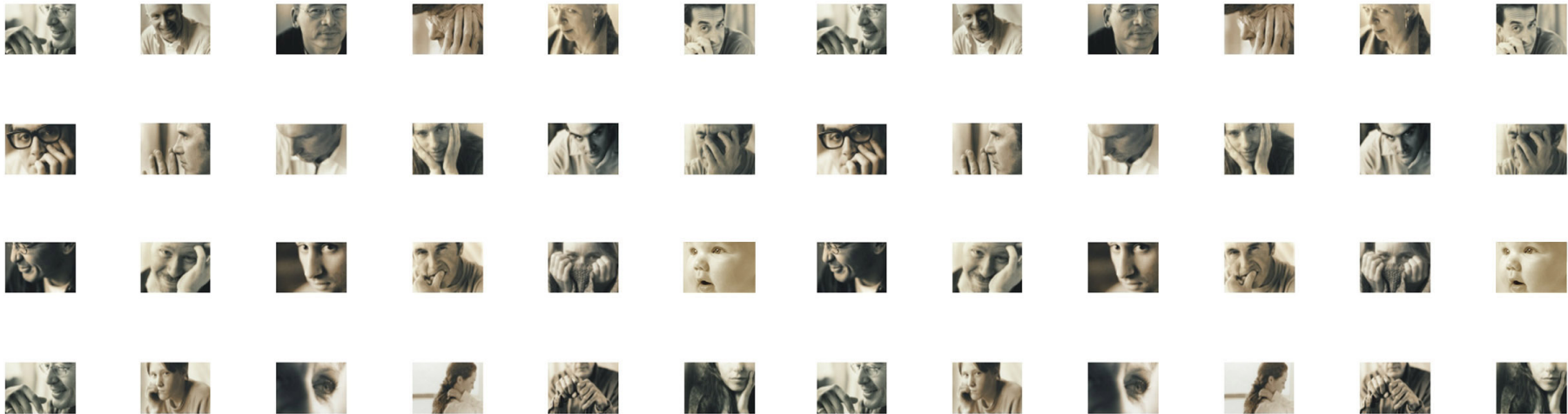

Rahvatervisealaste uuringute süsteem Eestis

Liis Rooväli, Sotsiaalministeerium
Seminar "Kaasatuse tugevdamine rahvatervise uuringutes"
26.03.2010

võrdsed võimalused inimväärseks eluks

Millest juttu tuleb

- ▶ Mida me uuringute ja andmete abil mõõdame
- ▶ Riiklikud terviseprogrammid ja strateegiad
- ▶ Regulaarsed terviseuuringud
- ▶ Meditsiiniregistrid
- ▶ Tervishoiustatistika
- ▶ Muud andmed ja uuringud
- ▶ Uuringute ja andmete avaldamine

Mida me uuringute ja andmete abil mõõdame?

Indikaator: ühe komplekse nähtuse otsene, kaudne või osaline mõõtühik, mis

- perioodiliselt kasutatuna näitab muutuste kiirust ja suunda ning
- mille alusel saab samal ajamomendil omavahel võrrelda erinevaid piirkondi või inimrühmi

(Millman, 1993)

Sotsiaalmajandusliku seisundi peamised näitajad

Sugu

Vanus

Rahvus ja rass

Kodakondsus

Perekonnaseis

Leibkonnatüüp (laste ja ülalpeetavate arv peres)

Elukoht (linn-maa; regioon)

Haridustase (põhi- või madalam; kesk-; kõrgharidus)

Tööhõive (töötav, töötu, mitteaktiivne)

Sissetulek (kvintiilid või kvartiilid)

Riiklikud terviseprogrammid ja strateegiad

- ▶ Rahvastiku tervise arengukava 2009–2020
- ▶ Narkomaania ennetamise riiklik strateegia aastani 2012
- ▶ Riikliku tuberkuloositõrje programm aastateks 2008–2012
- ▶ HIV ja AIDSi ennetamise riiklik strateegia 2006–2015
- ▶ Riiklik vähistrateegia aastateks 2007–2015
- ▶ Südame ja veresoonehaiguste ennetamise riiklik strateegia 2005–2020

- ▶ Haiglavõrgu arengukava
- ▶ Hooldusravi arengukava 2004–2015
- ▶ Esmatasandi arengukava aastani 2015
- ▶ Taastusravivõrgu arengukava
- ▶ Kiirabi arengukava

- ▶ Sotsiaalministeeriumi arengukava 2011–2014

Tervisealased küsitlusuuringud Eestis

- ▶ Eesti Täiskasvanud Elanikkonna Tervisekäitumise Uuring (Finbalt; 1990-2010) 2 a intervall
- ▶ HBSC - *Health Behaviour among School Children* (1997/8, 2001/2, 2005/6, 2009/10) 4 a intervall
- ▶ ESPAD - *European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs* (1995, 1999, 2003, 2007) 4 a intervall
- ▶ Eesti terviseuuring (1996, 2006/2007) 10 a intervall
  - ▶ sisaldab Euroopa terviseuuringu mooduleid, 5 a intervall
- ▶ HIV/AIDS temaatikaga seotud teadmised, hoiakud ja käitumine Eesti noorte hulgas (2003, 2005, 2007) 2 a intervall
- ▶ Elanike hinnangud tervisele ja arstiabile (al 1996) iga-aastane
- ▶ Sotsiaaluuring (*SILC*; al 2004) 4-aastane paneel, iga-aastane
- ▶ Leibkonna eelarve uuring iga-aastane (paus 2008-2009)

Riiklikud meditsiiniregistrid Eestis

- ▶ Eesti vähiregister (1968, vähijuht)
- ▶ Eesti Meditsiiniline Sünniregister (1992, sünnijuht)
- ▶ Raseduskatkestusandmekogu (1994, abort)
- ▶ Tuberkuloosiregister (1997, tuberkuloosijuht)
- ▶ Nakkushaiguste register (2004, NAKIS 01.10.09, nakkushaigusjuht)
- ▶ Narkomaaniaravi andmekogu (2007, narkomaaniaravijuht)
- ▶ Surma põhjuste register (2008, surmajuht)

- ▶ Tervishoiutöötajate register
- ▶ Tegevuslubade register
- ▶ Proviisorite ja farmatseutide register

Tervishoiustatistika

Tervise Arengu Instituut (agregeeritud aruanded kõigilt tervishoiuteenuste osutajatelt)

- ▶ Tervishoiupersonal
- ▶ Haigestumus
- ▶ Haiglaravi, päevaravi
- ▶ Ambulatoorne abi
- ▶ Hambaravi
- ▶ Kõrgtehnoloogilised seadmed
- ▶ Diagnostika ja ravimenetlused
- ▶ Ema ja lapse tervishoid
- ▶ Vereteenistus
- ▶ Tervishoiuteenuse osutajate majandustegevus
- ▶ Tervishoiutöötajate tunnipalk
- ▶ Tervishoiu kogukulud

Terviseamet

- ▶ Nakkushaiguste seire
- ▶ Immuniseerimine

Muud regulaarsed andmed ja uuringud

- ▶ Statistikaameti andmebaas (rahvastik, tööturg jne)
- ▶ Eesti Haigekassa andmekogud
  - ▶ Kindlustatute andmed
  - ▶ Raviteenuste andmebaas
  - ▶ Soodusretseptid
  - ▶ Töövõimetuslehed
- ▶ Raviamet
  - ▶ Ravimiregister
  - ▶ Hulgimüügi ja apteekide aruanded, litsentsid
  - ▶ DDD
- ▶ Eesti Geenivaramu
- ▶ Tsernobõli katastroofi tagajärgede likvideerimisel osalenute kohort
- ▶ Euroopa noorte südameuuringu kohort

Ettevalmistamisel

- ▶ Tervise infosüsteem, tervisestatistika moodul

Muud uuringud - koostöö WHO-ga

- ▶ Võimalused Eesti tervisesüsteemi rahastamise jätkusuutlikkuse tagamiseks
- ▶ Haiguste ennetamise ja tervise edendamise olukorra kaardistamine Eesti esmatasandi tervishoius
- ▶ Tulemusjuhtimise, tulemuste hindamise ja kvaliteedi edendamise praktika arendamine Eesti haiglates
- ▶ Eesti ravimisektori ülevaade
- ▶ Sissetulekuga seotud ebavõrdsus Eesti tervishoiu rahastamises ja teenuste kasutamises 2000-2007
- ▶ Eesti kontsentreeritud HIV epideemia modelleerimine
- ▶ Ülevaade Eesti keskkonnatervise olukorrast ja korraldusest
- ▶ Rahvatervis Eestis 2008
- ▶ Eesti tervisesüsteemi ülevaade
- ▶ Haiguskoormuse uuringud ja sekkumiste kuluefektiivsuse hindamine WHO-CHOICE mudeli abil (2004)

Ettevalmistamisel:

- ▶ Tervisesüsteemi toimivuse analüüs

Andmete ja uuringute avaldamine - Eesti

- ▶ Tervise Arengu Instituut www.tai.ee
  - ▶ Tervisestatistika
  - ▶ Terviseuuringud
  - ▶ Meditsiiniregistrid
  - ▶ Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaas
<http://pxweb.tai.ee/esf/pxweb2008/dialog/statfile2.asp>
  - ▶ Terviseprofiilid
- ▶ Sotsiaalministeerium www.sm.ee
  - ▶ Tervis-, töö ja sotsiaalelu 2000–2008
  - ▶ Toimetised
- ▶ Haigekassa www.haigekassa.ee
- ▶ Terviseamet www.terviseamet.ee
- ▶ Raviamet www.raviamet.ee
- ▶ Statistikaamet www.stat.ee

Rahvusvahelised uuringud ja andmebaasid

WHO esindus Eestis

<http://ee.euro.who.int/publikatsioonid/index.htm>

WHO andmebaasid

http://www.euro.who.int/InformationSources/Data/20010827_1

WHO statistika infosüsteem

<http://www.who.int/whosis/en/>

Euroopa Liidu terviseindikaatorid

http://ec.europa.eu/health/indicators/echi/list/index_en.htm#echi2

Eurostat

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/themes>

OECD

<http://stats.oecd.org/index.aspx>